

## II

(Oznámenia)

## OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ A ORGÁNOV EURÓPSKEJ ÚNIE

## KOMISIA

## Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na verejnoprávne vysielanie

(Text s významom pre EHP)

(2009/C 257/01)

## 1. ÚVOD A ROZSAH PÔSOBNOSTI OZNÁMENIA

1. V posledných troch desaťročiach vysielanie prekonalo významné zmeny. Zrušenie monopolov, objavenie sa nových účastníkov a rýchly technický rozvoj zásadne zmenili konkurenčné prostredie. Televízne vysielanie bolo tradične vyhradenou činnosťou. Od počiatku ho poskytovali prevažne verejnoprávne podniky v monopolnom režime, najmä v dôsledku obmedzenej dostupnosti vysielacích frekvencií a veľkých prekážok pre vstup.
2. V 70. rokoch minulého storočia však hospodársky a technický rozvoj poskytoval členským štátom čoraz viac možností na to, aby umožnili vysielateľ aj iným prevádzkovateľom. Členské štáty sa tak rozhodli zaviesť na trh hospodársku súťaž. Viedlo to k širšiemu výberu pre užívateľov, nakoľko sa sprístupnili mnohé ďalšie kanály a nové služby; prospelo to aj vzniku a rastu silných európskych prevádzkovateľov, rozvoju nových technológií a väčšiemu stupňu plurality v sektore, čo je oveľa viac než len ďalšie dostupné kanály a služby. Členské štáty, aj keď otvorili trh pre hospodársku súťaž, usúdili, že verejnoprávne vysielanie by sa malo zachovať ako spôsob zabezpečenia spravodajstva o celom rade oblastí a na uspokojenie potrieb a cieľov verejnej politiky, ktoré by v opačnom prípade nemuseli byť splnené v optimálnej miere. Toto bolo potvrdené vo výkladovom protokole o systéme verejnoprávneho vysielania v členských štátoch, ktorý je pripojený k Zmluve o ES (ďalej len „Amsterdamský protokol“)
3. Zintenzívňujúca sa hospodárska súťaž spolu s prítomnosťou prevádzkovateľov financovaných štátom viedla zároveň aj k rastúcim obavám o zabezpečenie rovnakých podmienok, na čo Komisiu upozornili súkromní prevádzkovatelia. V sťažnostiach sa uvádzajú

porušenia článkov 86 a 87 Zmluvy o ES vo vzťahu k verejnému financovaniu verejnoprávných vysielateľov.

4. Oznámením Komisie z roku 2001 o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci pre verejnoprávne vysielanie <sup>(1)</sup> sa po prvýkrát stanovil rámec upravujúci financovanie verejnoprávneho vysielania štátom. Oznámenie z roku 2001 slúžilo Komisii ako dobrý základ pre rozvoj dôležitej rozhodovacej praxe v tejto oblasti. Od roku 2001 sa prijalo viac ako dvadsať rozhodnutí týkajúcich sa financovania verejnoprávných vysielateľov.
5. Medzičasom technologické zmeny zásadne zmenili vysielacie a audiovizuálne trhy. Došlo k znásobeniu distribučných platforiem a technológií, ako digitálna televízia, internetová televízia, mobilná televízia a video na požiadanie. Viedlo to k zvýšeniu konkurencie zo strany nových účastníkov, ako napríklad prevádzkovateľov sietí a internetových spoločností, vstupujúcich na trh. Technický rozvoj tiež umožnil vznik nových mediálnych služieb, ako napríklad online informačných služieb a nelineárnych služieb alebo služieb na požiadanie. Poskytovanie audiovizuálnych služieb sa zjednocuje, pričom užívatelia môžu v čoraz väčšej miere získať viaceré služby na jednej platforme alebo zariadení alebo získať niektorú danú službu na viacerých platformách alebo zariadeniach. Rastúca škála možností pre užívateľov týkajúca sa prístupu k mediálnemu obsahu vedie k znásobovaniu ponúkaných audiovizuálnych služieb a k fragmentácii divákov. Nové technológie umožnili lepšiu účasť užívateľov. Tradičný model pasívnej konzumácie sa postupne menil na aktívnu účasť užívateľov a ich kontrolu nad obsahom. Aby sa verejní i súkromní vysielatelia dokázali vyrovnáť s novými výzvami, diverzifikujú svoje činnosti

(<sup>1</sup>) Ú. v. ES C 320, 15.11.2001, s. 5.

smerom k novým distribučným platformám a rozširovaniu spektra svojich služieb. V poslednom čase táto diverzifikácia činností verejnoprávnych vysielateľov (ako napr. internetový obsah, tematické kanály) financovaných z verejných prostriedkov viedla k viacerým sťažnostiam zo strany iných trhových subjektov, okrem iného aj vydavateľov.

6. Od roku 2001 došlo k významnému vývoju aj v oblasti práva, čo ovplyvňuje oblasť vysielania. V roku 2003 Európsky súdny dvor v rozsudku vo veci Altmark<sup>(2)</sup> stanovil podmienky, na základe ktorých náhrada za verejnoprávne služby nepredstavuje štátnu pomoc. V roku 2005 Komisia prijala nové rozhodnutie<sup>(3)</sup> a rámec<sup>(4)</sup> týkajúce sa štátnej pomoci vo forme náhrady za verejnoprávne služby. V roku 2007 Komisia prijala oznámenie sprevádzajúce oznámenie „Jednotný trh pre Európu 21. storočia – Služby všeobecného záujmu vrátane sociálnych služieb všeobecného záujmu: nový európsky záväzok“<sup>(5)</sup>. Okrem toho v decembri 2007 nadobudla účinnosť smernica o audiovizuálnych mediálnych službách<sup>(6)</sup>, ktorou sa rozširuje rozsah pôsobnosti audiovizuálneho nariadenia EÚ na novo vznikajúce mediálne služby.

7. Tieto zmeny na trhu a v právnom prostredí si vyžadujú aktualizáciu oznámenia o štátnej pomoci pre verejnoprávne vysielanie z roku 2001. V akčnom pláne Komisie z roku 2005<sup>(7)</sup> týkajúcom sa štátnej pomoci bolo uvedené, že Komisia „opätovne preverí svoje oznámenie o uplatnení pravidiel štátnej pomoci v prípade verejnoprávneho vysielania. Najmä v súvislosti s rozvojom nových digitálnych technológií a internetových služieb sa objavili nové otázky týkajúce sa rozsahu činností verejnoprávneho vysielania“.

8. V priebehu rokov 2008 a 2009 Komisia zorganizovala niekoľko verejných konzultácií o revízii oznámenia o vysielaní z roku 2001. Toto oznámenie konsoliduje rozhodovaciu prax Komisie v oblasti štátnej podpory

spôsobom orientovaným na budúcnosť, a to na základe pripomienok získaných v priebehu verejných konzultácií. Vysvetľujú sa v ňom zásady, ktorými sa Komisia riadi pri uplatňovaní článkov 87 a 86 ods. 2 Zmluvy o ES na verejné financovanie audiovizuálnych služieb v sektore vysielania<sup>(8)</sup>, zohľadňujúc najnovší vývoj na trhu a v právnej oblasti. Týmto oznámením nie je dotknuté uplatňovanie pravidiel vnútorného trhu a základných slobôd vo vysielacej sfére.

## 2. ÚLOHA VEREJNOPRÁVNEHO VYSIELANIA

9. Aj keď verejnoprávne vysielanie má jasný hospodársky význam, nemožno ho porovnávať s verejnoprávnu službou v ktoromkoľvek inom hospodárskom odvetví. Neexistuje žiadna iná služba, ktorá má naraz prístup k takej širokej časti populácie, poskytuje jej toľko informácií a tém a prináša a ovplyvňuje tak individuálne stanoviská, ako aj verejnú mienku.

10. Okrem toho sa vysielanie vo všeobecnosti vníma ako veľmi spoľahlivý zdroj informácií a pre nezanedbateľnú časť populácie predstavuje hlavný zdroj informácií. Obohacuje tak verejnú diskusiu a v konečnom dôsledku dokáže zabezpečiť spravodlivú účasť všetkých občanov na verejnom živote. V súlade so všeobecnou zásadou slobody prejavu zakotvenou v článku 11 Charty základných práv Európskej únie<sup>(9)</sup> a v článku 10 Európskeho dohovoru o ľudských právach, všeobecnou zásadou práva, ktorej dodržiavanie zabezpečujú európske súdy<sup>(10)</sup>, sú v tejto súvislosti veľmi dôležité záruky nezávislosti vysielania.

11. V zmluve sa vo všeobecnosti uznáva úloha verejnoprávnej služby<sup>(11)</sup>, najmä v článku 16 a v článku 86 ods. 2. Výklad týchto ustanovení na základe konkrétnej povahy sektora vysielania je uvedený v Amsterdamskom protokole, ktorý berúc do úvahy, že systém verejnoprávneho vysielania v členských štátoch je priamo spojený

<sup>(2)</sup> Rozsudok vo veci C-280/00 Altmark Trans GmbH a Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH („Altmark“) [2003] Zb. I-7747.

<sup>(3)</sup> Rozhodnutie Komisie z 28. novembra 2005 o uplatňovaní článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L 312, 29.11.2005, s. 67).

<sup>(4)</sup> Rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (Ú. v. EÚ C 297, 29.11.2005, s. 4).

<sup>(5)</sup> KOM(2007) 725 v konečnom znení.

<sup>(6)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/65/ES z 11. decembra 2007, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 89/552/EHS o koordinácii určitých ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v členských štátoch, týkajúcich sa vykonávania činností televízneho vysielania (Ú. v. EÚ L 332, 18.12.2007, s. 27).

<sup>(7)</sup> KOM(2005) 107 v konečnom znení.

<sup>(8)</sup> Na účely tohto oznámenia pojem „audiovizuálne služby“ znamená lineárnu a/alebo nelineárnu distribúciu zvukového a/alebo audiovizuálneho obsahu a poskytovanie ďalších s tým súvisiacich služieb, ako sú online informačné služby na báze textu. Tento pojem „audiovizuálne služby“ treba odlišovať od užšieho pojmu „audiovizuálne mediálne služby“, ktorý je vymedzený v článku 1 písm. a) smernice o audiovizuálnych mediálnych službách.

<sup>(9)</sup> Ú. v. ES C 364, 18.12.2000, s. 1.

<sup>(10)</sup> Rozsudok vo veci C-260/89 ERT [1991] Zb. I-2925.

<sup>(11)</sup> Na účely tohto oznámenia a v súlade s článkom 16 Zmluvy o ES a deklaráciou (č. 13) pripojenou k záverečnému aktu z Amsterdamu sa pojem „verejnoprávna služba“ vzťahuje od prijatia Protokolu o systéme verejnoprávneho vysielania v členských štátoch na pojem „služba všeobecného hospodárskeho záujmu“ použitý v článku 86 ods. 2.

- s demokratickými, sociálnymi a kultúrnymi potrebami každej spoločnosti, ako aj s potrebou zachovania plurality médií, stanovuje, že: „Ustanovenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva nemajú vplyv na právomoc členských štátov pri poskytovaní financovania verejnoprávneho vysielania, pokiaľ je takéto financovanie poskytované vysielacím organizáciám na splnenie verejnoprávneho posolania tak, ako je mu zverené, vymedzené a organizované v každom členskom štáte, a pokiaľ takéto financovanie neovplyvňuje obchodné podmienky a hospodársku súťaž v Spoločenstve v takom rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom, pričom sa berie do úvahy uskutočnenie náhrad za verejnoprávnú službu.“
12. Význam verejnoprávneho vysielania, pre spoločenský, demokratický a kultúrny život v Únii bol opätovne potvrdený aj v uznesení Rady o verejnoprávnom vysielaní. Ako sa zdôrazňuje v uznesení: „Prístup širokej verejnosti bez diskriminácie a na základe rovnakých možností k rôznym kanálom a službám je nevyhnutným predpokladom na plnenie osobitného záväzku verejnoprávneho vysielania“. Okrem toho verejnoprávne vysielanie musí „využívať technický pokrok“, prinášať „verejnosti výhody nových audiovizuálnych a informačných služieb a nových technológií“ a podieľať sa na „rozvoji a diverzifikácii činností v digitálnom veku“. A nakoniec „verejnoprávne vysielanie musí viesť neustále poskytovať širokú škálu programov v rámci svojej právomoci stanovenej členskými štátmi s cieľom zamerať sa na spoločnosť ako celok; v tejto súvislosti je legitímne, aby sa verejnoprávne vysielanie usilovalo osloviť veľký počet divákov“<sup>(12)</sup>.
13. Úloha verejnoprávneho vysielania pri podporovaní kultúrnej rozmanitosti bola potvrdená aj v Dohovore UNESCO z roku 2005 o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, ktorý bol schválený Radou v mene Spoločenstva, a tvorí preto súčasť právnych predpisov ES<sup>(13)</sup>. V dohovore sa uvádza, že každá strana môže prijať „opatrenia určené na ochranu a podporu rôznorodosti kultúrneho prejavu na svojom území“. Takéto opatrenia môžu okrem iného zahŕňať „opatrenia, ktorých cieľom je podporovať rozmanitosť médií, a to aj prostredníctvom programovej služby verejnoprávneho vysielania“<sup>(14)</sup>.
14. Tieto hodnoty verejnoprávneho vysielania sú rovnako dôležité v rýchlo sa meniacom prostredí nových médií. Toto bolo tiež zdôraznené v odporúčaniach Rady Európy o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu<sup>(15)</sup> a o poslaní verejnoprávnych médií v informačnej spoločnosti<sup>(16)</sup>. Druhé uvedené odporúčanie vyzýva členské štáty Rady Európy, aby „zabezpečili verejnoprávne médiá (...) transparentným a zodpovedným spôsobom“ a aby „verejnoprávnym médiám umožnili úplne a účinne reagovať na výzvy informačnej spoločnosti pri zohľadnení verejnej/súkromnej duálnej štruktúry európskeho priestoru elektronických médií a venovali pozornosť otázkam trhu a hospodárskej súťaže“.
15. V uznesení o koncentrácii a pluralite médií v Európskej únii Európsky parlament odporúča, aby sa „právne predpisy o štátnej pomoci vypracúvali a vykonávali takým spôsobom, ktorý by umožňoval verejnoprávnej službe a komunitným médiám naplniť ich funkcie v dynamickom prostredí a zaisťoval, že verejnoprávne médiá plnia funkcie, ktorými ich členské štáty poverili, transparentným a zodpovedným spôsobom, tieto predpisy by mali zároveň zabraňovať zneužívaniu verejných financií na politické či hospodárske účely“<sup>(17)</sup>.
16. Zároveň a bez ohľadu na uvedené skutočnosti treba poznamenať, že komerční vysielatelia, z ktorých mnohí podliehajú požiadavkám verejnoprávnej služby, tiež zohrávajú významnú úlohu pri plnení cieľov Amsterdamského protokolu v takom rozsahu, v akom prispievajú k pluralizmu, obohacujú kultúrne a politické diskusie a rozširujú výber programov. Vydavatelia novín a ďalších tlačných médií sú okrem toho aj dôležitými garantmi objektívnej informovanosti verejnosti a demokracie. Keďže títo prevádzkovatelia teraz súťažia s vysielateľmi na internete, všetci títo poskytovatelia komerčných médií sú znepokojení potenciálnymi nepriaznivými účinkami, ktoré by štátna pomoc poskytovaná verejnoprávnym vysielateľom mohla mať na rozvoj nových obchodných modelov. Ako sa uvádza v smernici o audiovizuálnych mediálnych službách<sup>(18)</sup>, „európsky audiovizuálny mediálny trh sa vyznačuje spolužitím súkromných a verejných poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb.“ Zachovanie plurality vyváženej ponuky verejných a súkromných médií je skutočne v spoločnom záujme, a to aj v súčasnom dynamickom mediálnom prostredí.

<sup>(12)</sup> Uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov na zasadnutí v Rade 25. januára 1999 o verejnoprávnom vysielaní (Ú. v. ES C 30, 5.2.1999, s. 1).

<sup>(13)</sup> Dohovor UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov schválený rozhodnutím Rady 2006/515/ES z 18. mája 2006. V súlade s prílohou 2 k rozhodnutiu Rady „Spoločenstvo je viazané dohovorom a zabezpečí jeho vykonávanie v plnej miere“.

<sup>(14)</sup> Dohovor UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, článok 6 ods. 1 a ods. 2 písm. h).

<sup>(15)</sup> Odporúčanie CM/Rec(2007)2 Výboru ministrov členským štátom o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu, prijaté 31. januára 2007 na 985. zasadnutí zástupcov ministrov.

<sup>(16)</sup> Odporúčanie CM/Rec(2007)3 Výboru ministrov členským štátom o poslaní verejnoprávnych médií v informačnej spoločnosti, prijaté 31. januára 2007 na 985. zasadnutí zástupcov ministrov.

<sup>(17)</sup> Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. septembra 2008 o koncentrácii a pluralite médií v Európskej únii, 2007/2253(INI).

<sup>(18)</sup> Pozri vyššie uvedené poznámku pod čiarou 6.

### 3. PRÁVNÝ KONTEXT

17. Pri uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na verejnoprávne vysielanie sa musí zohľadňovať veľké množstvo rôznych prvkov. Posudzovanie štátnej pomoci sa zakladá na článkoch 87 a 88 o štátnej pomoci a článku 86 ods. 2 o uplatňovaní pravidiel zmluvy a pravidiel hospodárskej súťaže najmä na služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Do Maastrichtskej zmluvy sa zaviedol článok 151 týkajúci sa kultúry a článok 87 ods. 3 písm. d) o pomoci na podporu kultúre. V Amsterdamskej zmluve sa uvádza osobitné ustanovenie (článok 16) o službách všeobecného hospodárskeho záujmu a Amsterdamský protokol o systéme verejnoprávneho vysielania v členských štátoch.
18. Regulačný rámec týkajúci sa audiovizuálnych mediálnych služieb je na európskej úrovni koordinovaný smernicou o audiovizuálnych mediálnych službách. Požiadavky finančnej transparentnosti týkajúce sa verejnoprávnych podnikov upravuje Smernica o finančnej transparentnosti<sup>(19)</sup>.
19. Súdny dvor a Súd prvého stupňa podáva výklad týchto pravidiel. Komisia prijala aj niekoľko oznámení o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci. Ide najmä o rámec služieb všeobecného hospodárskeho záujmu<sup>(20)</sup> a rozhodnutie<sup>(21)</sup>, v ktorom sa vysvetľujú požiadavky článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES, prijaté Komisiou v roku 2005. Uvedené rozhodnutie je uplatniteľné aj na oblasť vysielania, v rozsahu, v akom sú splnené podmienky stanovené v článku 2 ods. 1 písm. a) rozhodnutia<sup>(22)</sup>.

### 4. UPLATNITEĽNOSŤ ČLÁNKU 87 ODS. 1

#### 4.1. Charakter štátnej pomoci pri financovaní verejnoprávnych vysielateľov štátom

20. V súlade s článkom 87 ods. 1 pojem štátnej pomoci zahŕňa tieto podmienky: (1) musí sa jednať o štátny zásah alebo zásah prostredníctvom štátnych zdrojov, (2) tento zásah musí mať schopnosť ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, (3) musí poskytnúť výhodu jej príjemcovi, (4) musí narúšať hospodársku súťaž alebo ohrozovať hospodársku súťaž<sup>(23)</sup>. Existencia štátnej pomoci musí byť posúdená na objektívnom základe, so zohľadnením judikatúry súdov Spoločenstva.

<sup>(19)</sup> Smernica Komisie 2006/111/ES zo 16. novembra 2006.

<sup>(20)</sup> Pozri uvedenú poznámku pod čiarou 4.

<sup>(21)</sup> Pozri uvedenú poznámku pod čiarou 3.

<sup>(22)</sup> V súlade s článkom 2 ods. 1 písm. a) rozhodnutia sa uplatňuje na štátnu pomoc vo forme „náhrady za služby vo verejnom záujme udelené podnikom s priemerným ročným obratom pred zdanením zo všetkých činností vo výške nižšej ako 100 miliónov EUR v priebehu dvoch finančných rokov predchádzajúcich roku, v ktorom bola služba všeobecného hospodárskeho záujmu pridelená, ktoré prijímajú ročnú náhradu za príslušnú službu v hodnote nižšej ako 30 miliónov EUR“.

<sup>(23)</sup> Rozsudok v spojených veciach T-309/04, T-317/04, T-329/04 a T-336/04 „TV2“ bod 156.

21. Vplyv zásahu štátu a nie jeho účel je rozhodujúcim prvkom pri každom posudzovaní prvku štátnej pomoci podľa článku 87 ods. 1. Verejnoprávni vysielatelia sú obvykle financovaní zo štátneho rozpočtu alebo prostredníctvom poplatkov uložených majiteľom prijímačov. Za určitých osobitných okolností štát poskytuje verejnoprávnym vysielateľom kapitálové injekcie alebo zrušenie dlhov. Tieto finančné opatrenia sa obvykle vzťahujú na verejné orgány a zahŕňajú presun štátnych zdrojov<sup>(24)</sup>.

22. Financovanie verejnoprávnych vysielateľov štátom možno vo všeobecnosti považovať aj za také, ktoré ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. Súdny dvor konštatoval: „Ak pomoc poskytnutá štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov posilní v obchode v rámci Spoločenstva postavenie jedného podniku v porovnaní s inými konkurenčnými podnikmi, musia sa tieto podniky považovať za ovplyvnené pomocou“<sup>(25)</sup>. Pokiaľ ide o nadobúdanie a predaj programových práv, je toto jasný prípad, ktorý sa často vyskytuje na medzinárodnej úrovni. V prípade verejnoprávnych vysielateľov, ktorí majú povolenie na predaj reklamného priestoru, má aj reklama cezhraničný účinok, hlavne v homogénnych jazykových oblastiach okolo štátnych hraníc. Okrem toho, vlastnícka štruktúra komerčných vysielateľov môže zasahovať do viac ako jedného členského štátu. A služby poskytované na internete majú obvykle celosvetový dosah.

23. Pokiaľ ide o existenciu výhody, Európsky súdny dvor v rozsudku vo veci *Altmark*<sup>(26)</sup> objasnil, že náhrada za verejnoprávne služby nepredstavuje štátnu pomoc, ak sú splnené štyri kumulatívne podmienky. Po prvé, že podnik, ktorý je príjemcom podpory, je poverený plniť záväzky súvisiace s verejnoprávnou službou a tieto záväzky musia byť jasne definované. Po druhé, parametre, na základe ktorých sa náhrada vypočítava, musia byť vopred stanovené objektívnym a transparentným spôsobom. Po tretie, náhrada nesmie presiahnuť sumu potrebnú na pokrytie všetkých nákladov alebo ich časti vzniknutých z plnenia záväzkov verejnoprávnej služby pri zohľadnení relevantných príjmov a primeraného zisku. Napokon, ak podnik, ktorý má plniť záväzky verejnoprávnej služby, nebol v konkrétnom prípade vybraný v súlade s postupom verejného obstarávania, ktorý by umožnil výber záujemcu schopného poskytovať tieto služby verejnosti za najnižšiu cenu, výška potrebnej náhrady sa musí stanoviť na základe

<sup>(24)</sup> Pokiaľ ide o kvalifikovanie financovania licenčných poplatkov ako štátnych zdrojov, pozri rozsudok v spojených veciach T-309/04, T-317/04, T-329/04 a T-336/04 „TV2“ body 158 – 159.

<sup>(25)</sup> Veci C-730/79 Philip Morris Holland/Komisia [1980] Zb. 2671, bod 11; C-303/88, Taliansko/Komisia [1991] Zb. I-1433, bod 27; C-156/98, Nemecko/Komisia [2000] Zb. I-6857, bod 33.

<sup>(26)</sup> Vec C-280/00, pozri poznámku pod čiarou 2.

analýzy nákladov, ktoré by pri výkone týchto povinností vznikli bežnému dobre fungujúcemu podniku, ktorý je primerane vybavený na plnenie požiadaviek verejnoprávnej služby.

24. V rozsahu, v akom financovanie nespĺňa uvedené podmienky, by bolo považované za selektívne zvýhodňujúce iba niektorých vysielateľov a tým narušajúce hospodársku súťaž alebo hroziace jej narušením.

#### 4.2. Charakter podpory: existujúca podpora a nová podpora

25. Schémy financovania, ktoré momentálne existujú vo väčšine členských štátov, boli zavedené už dávno. Komisia musí preto v prvom rade určiť, či tieto schémy možno považovať za „existujúcu pomoc“ v zmysle článku 88 ods. 1. V súlade s týmto ustanovením „Komisia v spolupráci s členskými štátmi priebežne skúma všetky systémy pomoci poskytovanej v týchto štátoch. Navrhuje im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie spoločného trhu“.
26. Podľa článku 1 písm. b) bodu i) procedurálneho nariadenia <sup>(27)</sup>, existujúca pomoc zahŕňa „... všetky pomoci, ktoré existovali pred nadobudnutím účinnosti zmluvy v príslušných členských štátoch, to znamená schémy pomoci a individuálnu pomoc, ktoré nadobudli účinnosť predtým a ďalej platia po nadobudnutí účinnosti zmluvy“.
27. V prípade Rakúska, Fínska a Švédska sa opatrenia štátnej pomoci zavedené pred 1. januárom 1994, keď v týchto krajinách nadobudla účinnosť Dohoda o EHP, považujú za existujúcu pomoc. Pokiaľ ide o desať členských štátov, ktoré pristúpili v roku 2004 (Cyprus, Česká republika, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovensko a Slovinsko), a o Rumunsko a Bulharsko, ktoré pristúpili v roku 2007, sa za existujúcu pomoc považujú opatrenia, ktoré nadobudli účinnosť pred 10. decembrom 1994, opatrenia, ktoré sú uvedené v zozname pripojenom k Zmluve o pristúpení, a opatrenia schválené na základe tzv. „dočasného postupu“.
28. Podľa článku 1 písm. b) bodu v) procedurálneho nariadenia existujúca pomoc zahŕňa aj „pomoc, ktorá sa považuje za existujúcu pomoc, pretože možno stanoviť, že v čase, keď nadobudla účinnosť, nepredstavovala pomoc a následne sa stala pomocou v dôsledku vývoja spoločného trhu a bez toho, aby ju členský štát upravoval“.

29. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora <sup>(28)</sup> Komisia musí overiť, či sa od zavedenia pomoci zmenil alebo nezmenil právny rámec, na základe ktorého sa poskytuje. Komisia verí, že najvhodnejší je individuálny prístup <sup>(29)</sup>, pri ktorom sa zohľadnia všetky prvky týkajúce sa vysielacieho systému daného členského štátu.

30. V súlade s judikatúrou vo veci *Gibraltar* <sup>(30)</sup> by sa nemala každá zmena existujúcej pomoci považovať za zmenu existujúcej pomoci na novú pomoc. Podľa Súdu prvého stupňa „len vtedy, ak úprava ovplyvní vlastnú podstatu pôvodnej schémy, sa pôvodná schéma transformuje na novú schému pomoci. K takejto podstatnej úprave nepochybne nedochádza vtedy, ak je nový prvok jasne oddeliteľný od pôvodnej schémy.“

31. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy Komisia vo svojej rozhodovacej praxi vo všeobecnosti skúmala, (1) či pôvodný režim financovania verejnoprávnych vysielateľov je existujúcou pomocou v súlade s pravidlami uvedenými v hore uvedených bodoch 26 a 27; (2) či následné úpravy ovplyvňujú vlastnú podstatu pôvodného opatrenia (t. j. charakter zvýhodnenia alebo zdroj financovania, cieľ pomoci, príjemcov alebo rozsah aktivít príjemcov), alebo či sú tieto úpravy čisto formálneho alebo administratívneho charakteru; a (3) či v prípade podstatných následných úprav sú tieto oddeliteľné od pôvodného opatrenia, v takomto prípade sa môžu hodnotiť samostatne, alebo či nie sú oddeliteľné od pôvodného opatrenia, takže pôvodné opatrenie sa ako celok premení na novú pomoc.

#### 5. POSÚDENIE ZLUČITELNOSTI ŠTÁTNEJ POMOCI NA ZÁKLADE ČLÁNKU 87 ODS. 3

32. Aj keď sa náhrada za verejnoprávne vysielanie obvykle posudzuje na základe článku 86 ods. 2 zmluvy, v oblasti vysielania sa v zásade môžu uplatňovať aj výnimky uvedené v článku 87 ods. 3, ak sú splnené príslušné podmienky.

<sup>(28)</sup> Vec C-44/93 *Namur-Les Assurances du Crédit SA proti Office National du Ducroire a Belgickému štátu* [1994] Zb. I-3829.

<sup>(29)</sup> Pozri napríklad rozhodnutia Komisie v týchto veciach: E 8/06, Štátne financovanie flámskeho verejnoprávneho vysielateľa VRT (Ú. v. EÚ C 143, 10.6.2008, s. 7), E 4/05, Vyplatenie štátnej pomoci RTE a TNAG (TG4) (Ú. v. EÚ C 121, 17.5.2008, s. 5), E 9/05, Platby licenčných poplatkov pre RAI (Ú. v. EÚ C 235, 23.9.2005, s. 3), E 10/2005, Platby licenčných poplatkov pre France 2 a 3 (Ú. v. EÚ C 240, 30.9.2005, s. 20), E 8/05, Španielsky národný vysielateľ RTVE (Ú. v. EÚ C 239, 4.10.2006, s. 17), C 2/04, Financovanie holandských vysielateľov *ad hoc* (Ú. v. EÚ L 49, 22.2.2008, s. 1), C 60/99, rozhodnutie Komisie z 10. decembra 2003 o štátnej pomoci poskytnutej Francúzskom v prospech France 2 a France 3 (Ú. v. EÚ L 361, 8.12.2004, s. 21), C 62/99, rozhodnutie Komisie z 15. októbra 2003 o opatreniach implementovaných Talianskom v prípade RAI SpA (Ú. v. EÚ L 119, 23.4.2004, s. 1), NN 88/98, Financovanie 24-hodinového spravodajského kanála so správami bez reklamy v licencií BBC (Ú. v. ES C 78, 18.3.2000, s. 6) a NN 70/98, Štátna pomoc verejnoprávnym kanálom Kinderkanal a Phoenix (Ú. v. ES C 238, 21.8.1999, s. 3).

<sup>(30)</sup> Spojené veci T-195/01 a T-207/01, [2002] Zb. II-2309.

<sup>(27)</sup> Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1).

33. V súlade s článkom 151 ods. 4 zmluvy, Spoločenstvo má pri svojom konaní na základe iných ustanovení zmluvy brať do úvahy kultúrne aspekty, najmä so zámerom rešpektovať a podporovať rozmanitosť svojich kultúr. Článok 87 ods. 3 písm. d) zmluvy umožňuje Komisii považovať pomoc na podporu kultúry za zlučiteľnú so spoločným trhom, pokiaľ táto podpora neovplyvní podmienky obchodu a hospodársku súťaž v Spoločenstve v takom rozsahu, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom.

34. Úlohou Komisie je rozhodnúť o konkrétnom uplatňovaní uvedeného ustanovenia tým istým spôsobom ako v prípade ostatných výnimiek uvedených v článku 87 ods. 3. Je potrebné pripomenúť, že ustanovenia, ktorými sa udeľuje výnimka zo zákazu štátnej pomoci, sa musia uplatňovať striktne. Na základe toho Komisia usudzuje, že kultúrnu výnimku je možné uplatniť v tých prípadoch, keď je kultúrny produkt jasne identifikovaný alebo identifikovateľný<sup>(31)</sup>. Okrem toho Komisia zastáva názor, že pojem kultúra sa musí uplatňovať na obsah a charakter daného produktu a nie na médium alebo jeho distribúciu ako takú<sup>(32)</sup>. Okrem toho vzdelávacie a demokratické potreby členského štátu sa musia vnímať oddelene od podpory kultúry podľa článku 87 ods. 3 písm. d)<sup>(33)</sup>.

35. Štátna pomoc verejnoprávnym vysielateľom zvyčajne nerozlišuje medzi kultúrnymi, demokratickými a vzdelávacími potrebami spoločnosti. Ak je opatrenie určené konkrétne na financovanie propagácie kultúrnych cieľov, článok 87 ods. 3 písm. d) v tomto prípade nie je relevantný. Štátna pomoc verejnoprávnym vysielateľom sa spravidla poskytuje formou náhrady za plnenie poslania verejnoprávnej služby a posudzuje sa podľa článku 86 ods. 2 na základe kritérií stanovených v tomto oznámení.

## 6. POSÚDENIE ZLUČITELNOSTI ŠTÁTNEJ POMOCI NA ZÁKLADE ČLÁNKU 86 ODS. 2

36. V súlade s článkom 86 ods. 2 „podniky poverené poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu alebo podniky, ktoré majú povahu fiškálneho monopolu, podliehajú pravidlám tejto zmluvy, najmä pravidlám hospodárskej súťaže, za predpokladu, že uplatňovanie týchto pravidiel neznemožňuje právne alebo

v skutočnosti plniť určité úlohy, ktoré im boli zverené. Rozvoj obchodu nesmie byť ovplyvnený v takom rozsahu, aby to bolo v rozpore so záujmami Spoločenstva“.

37. Súdny dvor opakovane rozhodol, že článok 86 ustanovuje výnimku, a preto sa musí vykladať reštriktívne. Súd vysvetlil, že na to, aby opatrenie mohlo využívať takúto výnimku, musia byť splnené všetky tieto podmienky:

i) daná služba musí byť službou všeobecného hospodárskeho záujmu a musí byť ako taká jasne stanovená členským štátom (vymedzenie)<sup>(34)</sup>;

ii) daný podnik musí byť výslovne poverený vykonávaním tejto služby členským štátom (poverenie)<sup>(35)</sup>;

iii) uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže podľa zmluvy (v tomto prípade zákaz štátnej pomoci) musí brániť vykonávaniu konkrétnych úloh pridelených podniku a výnimka z týchto pravidiel nesmie ovplyvňovať rozvoj obchodu v takom rozsahu, aby to bolo v rozpore so záujmami Spoločenstva (test proporcionality)<sup>(36)</sup>.

38. V konkrétnom prípade verejnoprávneho vysielania sa musí hore uvedený prístup prispôbiť na základe výkladových ustanovení Amsterdamského protokolu, ktoré sa týkajú „poslania verejnoprávnej služby zvereného, vymedzeného a organizovaného jednotlivými členskými štátmi“ (vymedzenie a poverenie), a na základe výnimky z pravidiel zmluvy ustanovenej protokolom v prípade financovania verejnoprávneho vysielania, „pokiaľ sa takéto financovanie poskytuje vysielacím organizáciám na plnenie poslania verejnoprávnej služby (...) a (...) neovplyvňuje obchodné podmienky a hospodársku súťaž v Spoločenstve v takom rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom, pričom sa berie do úvahy poslanie verejnoprávnej služby“ (proporcionality).

39. Je na Komisii ako strážkyni zmluvy, aby na základe dôkazov poskytnutých členskými štátmi posúdila, či sú tieto kritériá splnené. Pokiaľ ide o vymedzenie poslania verejnoprávnej služby, úlohou Komisie je kontrola zjavných chýb (pozri oddiel 6.1). Komisia ďalej overí, či existuje výslovne poverenie a účinný dohľad nad plnením záväzkov verejnoprávnej služby (pozri oddiel 6.2).

<sup>(31)</sup> Napríklad rozhodnutia Komisie NN 88/98 24-hodinové BBC (Ú. v. ES C 78, 18.3.2000), NN 70/98 „Kinderkanal a Phoenix“ (Ú. v. ES C 238, 21.8.1999).

<sup>(32)</sup> Napríklad rozhodnutie Komisie N 458/2004 Štátna pomoc pre Espacio Editorial Andaluza Holding sl., pozri Ú. v. EÚ C 131, 29.5.2005.

<sup>(33)</sup> NN 70/98, Štátna pomoc kanálom verejnoprávneho vysielania Kinderkanal a Phoenix (Ú. v. ES C 238, 21.8.1999, s. 3).

<sup>(34)</sup> Rozsudok vo veci 172/80 Zuechner, [1981] 2021.

<sup>(35)</sup> Rozsudok vo veci C-242/95 GT-Link, [1997] 4449.

<sup>(36)</sup> Rozsudok vo veci C-159/94 EDF a GDF, [1997] I-5815.

40. Pri vykonávaní testu proporcionality Komisia posúdi, či je možné každé narušenie hospodárskej súťaže vyplývajúce z náhrady za verejnoprávnu službu odôvodniť v zmysle potreby vykonávať verejnoprávnu službu a zabezpečiť jej financovanie. Komisia posúdi, a to predovšetkým na základe dôkazov, ktoré majú predložiť členské štáty, či existujú dostatočné záruky na zabránenie neprimeranému vplyvu verejného financovania, nadmernej náhrade a krížovým dotáciami, a na zabezpečenie toho, aby verejnoprávni vysielatelia dodržiavali vo svojich komerčných aktivitách trhov podmienky (pozri oddiel 6.3. a nasledujúce oddiely).
41. Analýza dodržiavania požiadaviek štátnej pomoci sa musí zakladať na konkrétnych charakteristikách každého vnútroštátneho systému. Komisia si je vedomá rozdielov v národných systémoch vysielania a v iných charakteristikách mediálnych trhov členských štátov. Zlučiteľnosť štátnej pomoci poskytovanej verejnoprávnym vysielateľom podľa článku 86 ods. 2 sa preto v súlade s praxou Komisie<sup>(37)</sup> posudzuje individuálne v zhode s hlavnými zásadami uvedenými v nasledujúcich oddieloch.
42. Komisia tiež zohľadní problémy, ktoré niektoré menšie členské štáty môžu mať pri zhromažďovaní potrebných prostriedkov, ak náklady verejnoprávnej služby na obyvateľa sú *ceteris paribus* vyššie<sup>(38)</sup>, pričom rovnako zohľadní možné obavy ostatných médií v týchto členských štátoch.

### 6.1. Vymedzenie poslania verejnoprávnej služby

43. Na splnenie podmienky uvedenej v bode 37 písm. i) v prípade uplatňovania článku 86 ods. 2 je potrebné oficiálne vymedziť mandát verejnoprávnej služby. Iba vtedy môže Komisia s dostatočnou právnou istotou posúdiť, či je možné uplatniť výnimku na základe článku 86 ods. 2.
44. Vymedzenie mandátu verejnoprávnej služby spadá do právomoci členských štátov, ktoré sa môžu rozhodovať na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni,

v súlade so svojím vnútroštátnym právnym poriadkom. Vo všeobecnosti sa pri vykonávaní uvedenej právomoci musí zohľadniť pojem Spoločenstva „služby všeobecného hospodárskeho záujmu“.

45. Členské štáty by mali mandát verejnoprávnej služby vymedziť čo najpresnejšie. Nemalo by vyvolávať žiadne pochybnosti, pokiaľ ide o to, či určitú činnosť, ktorú vykonáva poverený prevádzkovateľ, členský štát má alebo nemá zahrnúť do poslania verejnoprávnej služby. Bez jasného a presného vymedzenia povinností uložených verejnoprávnenému vysielateľovi by Komisia nebola schopná vykonávať svoje úlohy podľa článku 86 ods. 2, a preto by nemohla udeľovať žiadne výnimky na základe uvedeného ustanovenia.
46. Jednoznačné stanovenie činností, na ktoré sa vzťahuje poslanie verejnoprávnej služby, je dôležité aj pre neverejnoprávnych prevádzkovateľov, aby si mohli naplánovať činnosti. Okrem toho vymedzenie poslania verejnoprávnej služby by malo byť dostatočne presné aj preto, aby orgány členských štátov mohli účinne monitorovať jeho dodržiavanie, ako sa uvádza v nasledujúcej kapitole.
47. Vzhľadom na osobitný charakter vysielacieho sektora a na potrebu zachovať redakčnú nezávislosť verejnoprávnych vysielateľov sa však kvalitatívne vymedzenie poverujúce daného vysielateľa povinnosťou poskytovať širokú škálu programov a vyváženú a rôznorodú programovú ponuku pokladá vo všeobecnosti vzhľadom na výkladové ustanovenia Amsterdamského protokolu za legitímne podľa článku 86 ods. 2<sup>(39)</sup>. Takéto vymedzenie je vo všeobecnosti pokladané za zlučiteľné s cieľom plniť demokratické, spoločenské a kultúrne potreby konkrétnej spoločnosti a zaručiť pluralizmus vrátane kultúrnej a jazykovej rozmanitosti. Ako uviedol Súd prvého stupňa, legitímnosť takéhoto širokého vymedzenia poslania verejnoprávnej služby sa zakladá na existencii kvalitatívnych požiadaviek uplatniteľných na služby ponúkané verejnoprávnym vysielateľom.<sup>(40)</sup> Vymedzenie poslania verejnoprávnej služby môže odrážať aj vývoj a diverzifikáciu činností v digitálnom veku a zahŕňať aj audiovizuálne služby na všetkých distribučných platformách.

<sup>(37)</sup> Pozri napríklad nedávne rozhodnutia Komisie v týchto veciach: E 8/06, Štátne financovanie flámskeho verejnoprávneho vysielateľa VRT (Ú. v. EÚ C 143, 10.6.2008, s. 7), E 4/05, Vyplatenie štátnej pomoci RTE a TNAG (TG4) (Ú. v. EÚ C 121, 17.5.2008, s. 5), E 3/05, Pomoc nemeckým verejnoprávnym vysielateľom (Ú. v. EÚ C 185, 8.8.2007, s. 1), E 9/05, Platby licenčných poplatkov pre RAI (Ú. v. EÚ C 235, 23.9.2005, s. 3), E 10/05, Platby licenčných poplatkov pre France 2 a 3 (Ú. v. EÚ C 240, 30.9.2005, s. 20), pomoc E 8/05, Španielsky národný verejnoprávny vysielateľ RTVE (Ú. v. EÚ C 239, 4.10.2006, s. 17), C 2/04, Financovanie holandských vysielateľov *ad hoc* (Ú. v. EÚ L 49, 22.2.2008, s. 1).

<sup>(38)</sup> S podobnými ťažkosťami sa možno stretnúť aj vtedy, keď je verejnoprávne vysielanie zamerané na jazykové menšiny alebo miestne potreby.

<sup>(39)</sup> Rozsudok vo veci T-442/03, SIC/Komisia, [2008], bod 201, rozsudok v spojených veciach T-309/04, T-317/04, T-329/04 and T-336/04 TV2/Dánsko/Komisia [2008], body 122 až 124.

<sup>(40)</sup> Tieto kvalitatívne kritériá sú podľa Súdu prvého stupňa „dôvodom existencie služby všeobecného hospodárskeho záujmu spočívajúcej vo vysielaní v rámci vnútroštátneho audiovizuálneho prostredia“. Preto „nie je dôvod, aby služba všeobecného hospodárskeho záujmu spočívajúca vo vysielaní definovaná extenzívne, ustúpila od dodržania kvalitatívnych požiadaviek v prospech správania obchodného subjektu“, T-442/03, SIC/Komisia, bod 211.

48. Pokiaľ ide o vymedzenie verejnoprávnej služby v sektore vysielania, úloha Komisie sa obmedzuje na kontrolu zjavnej chyby. Nie je na Komisii, aby rozhodovala o tom, ktorý program sa má poskytovať a financovať ako služba všeobecného hospodárskeho záujmu, ani aby sponchybovala charakter alebo kvalitu určitého produktu. Vymedzenie poslania verejnoprávnej služby by však bolo zjavnou chybou, ak by zahŕňalo činnosti, ktoré by sa odôvodnene nemohli považovať za také, ktoré spĺňajú – v znení Amsterdamského protokolu – „demokratické, spoločenské a kultúrne potreby každej spoločnosti“. Takáto situácia by nastala napr. v prípade reklamy, e-obchodu, teleshoppingu, použitia čísiel služieb za zvýšenú úhradu v hrách o ceny<sup>(41)</sup>, sponzorovania alebo reklamného predaja. Mohlo by navyše dôjsť k zjavnej chybe v prípade, že by sa štátna pomoc použila na financovanie aktivít, ktoré neprinášajú pridanú hodnotu v zmysle služby spoločenským, demokratickým a kultúrnym potrebám spoločnosti.

49. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že poslanie verejnoprávnej služby charakterizujú služby ponúkané verejnosti vo všeobecnom záujme. Otázka vymedzenia poslania verejnoprávnej služby sa nesmie zamieňať s otázkou, aký mechanizmus financovania zvoliť na poskytovanie týchto služieb. Takže hoci verejnoprávni vysielatelia môžu vykonávať komerčné činnosti, napr. predaj reklamného priestoru s cieľom získať príjem, tieto činnosti nemožno považovať za súčasť poslania verejnoprávnej služby<sup>(42)</sup>.

### 6.2. Poverenie a dohľad

50. Aby sa mohla využiť výnimka podľa článku 86 ods. 2, mal by sa poslaním verejnoprávnej služby poveriť jeden alebo viacero podnikov prostredníctvom úradného dokumentu (napr. právnym predpisom, zmluvou alebo záväzným referenčným rámcom).

51. Je potrebné, aby sa v dokumente (dokumentoch) o poverení špecifikoval presný charakter záväzkov verejnoprávnej služby v súlade s oddielom 6.1 uvedeným vyššie a aby sa stanovili podmienky na poskytovanie náhrady, ako aj opatrenia, ktoré zabránia nadmernej náhrade a zaručia jej vrátenie.

52. Vždy, keď sa rozsah poslania verejnoprávnej služby rozšíri na nové služby, mali by sa vymedzenie a dokument (dokumenty) o poverení príslušne pozmeniť v rámci

<sup>(41)</sup> Pokiaľ ide o kvalifikovanie hier o ceny vrátane vytáčania čísiel služieb za zvýšenú úhradu, ako je teleshopping alebo reklama, podľa smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, pozri rozsudok Súdneho dvora vo veci C-195/06 KommAustria/ORF z 18. októbra 2007.

<sup>(42)</sup> Pozri rozsudok v spojených veciach T-309/04, T-317/04, T-329/04 a T-336/04 „TV2“ [2008], bod 107-108.

obmedzení článku 86 ods. 2. Aby sa verejnoprávnym vysielateľom umožnilo rýchlo reagovať na nový technologický vývoj, členské štáty môžu tiež stanoviť, že sa poverenie novou službou poskytne na základe posúdenia uvedeného v oddiele 6.7. predtým, ako sa formálne konsoliduje pôvodný dokument.

53. To, že verejnoprávny vysielateľ je formálne poverený poskytovaním presne vymedzenej verejnoprávnej služby, však nestačí. Je tiež potrebné, aby sa verejnoprávna služba skutočne poskytovala tak, ako je to uvedené vo formálnej dohode medzi štátom a povereným podnikom. Z tohto dôvodu je žiaduce, aby príslušný úrad alebo vymenovaný orgán monitorovali jej transparentné a efektívne uplatňovanie. Potreba takéhoto príslušného úradu alebo orgánu zodpovedného za dohľad je zrejmá v prípade kvalitatívnych noriem, ktoré je prevádzkovateľ povinný dodržiavať. V súlade s oznámením Komisie o zásadách a usmerneniach pre audiovizuálnu politiku Spoločenstva v digitálnej ére<sup>(43)</sup>, nie je úlohou Komisie posudzovať plnenie kvalitatívnych noriem: musí sa vedieť spoľahnúť na primeraný dohľad členských štátov nad dodržiavaním poslania verejnoprávnej služby vysielateľom, vrátane dodržiavania kvalitatívnych noriem stanovených v tomto poslaní<sup>(44)</sup>.

54. V súlade s Amsterdamským protokolom je v právomoci členského štátu, aby si zvolil mechanizmus na zabezpečenie účinného dohľadu nad plnením záväzkov verejnoprávnej služby, a tým umožnil Komisii plniť si svoje úlohy podľa článku 86 ods. 2. Takýto dohľad bude podľa všetkého účinný iba vtedy, ak ho bude vykonávať orgán skutočne nezávislý od vedenia verejného vysielateľa, ktorý má právomoc a potrebné kapacity a zdroje na pravidelné vykonávanie dohľadu, ktorý vedie k uloženiu príslušných opatrení, pokiaľ to je potrebné na zabezpečenie dodržiavania záväzkov verejnoprávnej služby.

55. Ak by chýbali dostatočné a spoľahlivé ukazovatele na to, že sa verejnoprávna služba skutočne poskytuje v súlade s poverením, Komisia by nebola schopná vykonávať svoje úlohy podľa článku 86 ods. 2, a preto by nemohla udeliť žiadnu výnimku podľa tohto ustanovenia.

### 6.3. Výber financovania verejnoprávneho vysielania

56. Povinnosti verejnoprávnej služby môžu byť kvantitatívne, kvalitatívne alebo obojaké. Bez ohľadu na ich formu je nimi možné odôvodniť náhradu, pokiaľ vedú k dodatočným nákladom, ktoré by vysielateľovi bežne nevznikli.

<sup>(43)</sup> KOM(1999) 657 v konečnom znení, oddiel 3 bod 6.

<sup>(44)</sup> Pozri rozsudok vo veci T-442/03, SIC/Komisia, [2008], bod 212.



57. Schémy financovania možno rozdeliť do dvoch rozsiahlych kategórií: „jednozdrojové financovanie“ a „dvojzdrojové financovanie“. Kategória „jednozdrojového financovania“ zahŕňa tie systémy, v ktorých sa verejnoprávne vysielanie financuje iba z verejných financií v akejkoľvek podobe. Systémy „dvojzdrojového financovania“ zahŕňajú širokú škálu schém, v ktorých sa verejnoprávne vysielanie financuje prostredníctvom rôznych kombinácií štátnych financií a príjmov z komerčných alebo verejnoprávných aktivít, napr. z predaja reklamného priestoru alebo programov a ponuky spolpatnených služieb.
58. Ako je stanovené v Amsterdamskom protokole: „Ustanovenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva sa uplatňujú bez toho, aby bola dotknutá právomoc členských štátov pri poskytovaní financovania verejnoprávneho vysielania (...)“. Komisia preto v zásade nemá námietky voči výberu dvojzdrojovej schémy financovania namiesto schémy jednozdrojovej.
59. Aj keď si členské štáty môžu slobodne zvoliť prostriedky financovania verejnoprávneho vysielania, Komisia musí podľa článku 86 ods. 2 overiť, či štátne financovanie neprimeraným spôsobom neovplyvňuje hospodársku súťaž na spoločnom trhu, ako sa uvádza v bode 38.
- 6.4. Požiadavky transparentnosti pri posudzovaní štátnej pomoci**
60. Posúdenie štátnej pomoci Komisiou si vyžaduje jasné a presné vymedzenie poslania verejnoprávnej služby a jasné a náležité rozlíšenie medzi aktivitami verejnoprávnej služby a aktivitami neverejnoprávnej služby vrátane jasného oddelenia účtov.
61. Oddelenie účtov aktivít verejnoprávnej služby a aktivít neverejnoprávnej služby sa na vnútroštátnej úrovni už bežne vyžaduje, pretože má zásadný význam pre zabezpečenie transparentnosti a zodpovednosti pri využívaní verejných financií. Oddelenie účtov poskytuje nástroj na skúmanie podozrenia z krížových dotácií a na obhájenie odôvodnených kompenzačných platieb za plnenie úloh všeobecného hospodárskeho záujmu. Iba na základe riadneho rozdelenia nákladov a príjmov možno stanoviť, či verejné financovanie je skutočne obmedzené na čisté náklady poslania verejnoprávnej služby a je teda akceptovateľné podľa článku 86 ods. 2 a Amsterdamského protokolu.
62. Podľa smernice 2006/111/ES sú členské štáty povinné prijať opatrenia na zabezpečenie transparentnosti v prípade každého podniku, ktorému boli priznané osobitné alebo výlučné práva, alebo ktorý bol poverený poskytovaním služby všeobecného hospodárskeho záujmu a dostáva náhradu za túto službu akoukoľvek formou v súvislosti s touto službou a ktorý vykonáva iné aktivity, t. j. aktivity neverejnoprávnej služby. Týmto opatreniami na zabezpečenie transparentnosti sú: a) vnútorné účty zodpovedajúce rozdielnym aktivitám, t. j. aktivitám verejnoprávnej služby a neverejnoprávnej služby, musia byť samostatné; b) všetky výdavky a príjmy sa musia správne pridelovať alebo rozdeľovať na základe rovnako uplatňovaných a objektívne odôvodnených zásad účtovania nákladov; a c) musia sa jasne stanoviť zásady účtovania nákladov, na základe ktorých sa vedú oddelené účty<sup>(45)</sup>.
63. Tieto všeobecné požiadavky na transparentnosť sa uplatňujú aj na vysielateľov, pokiaľ sú poverení poskytovaním služby všeobecného hospodárskeho záujmu, dostávajú verejnú náhradu vo vzťahu k týmto službám a vykonávajú aj iné neverejnoprávne aktivity.
64. V sektore vysielania oddelenie účtov nepredstavuje osobitný problém na strane príjmov. Z tohto dôvodu Komisia usudzuje, že vysielatelia by na strane príjmov mali podrobne vykazovať zdroje a výšku všetkých príjmov, ktoré vzniknú pri vykonávaní neverejnoprávných aktivít.
65. Na strane nákladov sa môžu zohľadniť všetky výdavky, ktoré vzniknú pri prevádzke verejnoprávnej služby. Ak podnik vykonáva aj aktivity, ktoré nespádajú do pôsobnosti verejnoprávnej služby, možno zohľadniť len náklady súvisiace s verejnoprávnou službou. Komisia uznáva, že oddelenie účtov v sektore verejnoprávneho vysielania môže byť zložitejšie na strane nákladov. Je to z toho dôvodu, že v oblasti tradičného vysielania členské štáty môžu usudzovať, že poslanie verejnoprávnej služby pokrýva celý program vysielateľov, pričom zároveň umožňujú jeho komerčné využitie. Inými slovami, verejnoprávne a neverejnoprávne aktivity môžu mať z veľkej časti spoločné vstupy a nie vždy sa náklady dajú úmerne oddeliť.
66. Náklady špecifické pre neverejnoprávne aktivity (napr.: marketingové náklady reklamy) by sa mali vždy jasne identifikovať a účtovať oddelene. Okrem toho, náklady na vstupy, ktoré sú súčasne určené na rozvoj aktivít v oblasti verejnoprávných a neverejnoprávných služieb, by sa mali rozdeľovať úmerne podľa toho, čo sú aktivity verejnoprávnej služby a čo aktivity neverejnoprávnej služby, vždy keď je to možné a zmysluplné.

<sup>(45)</sup> Článok 4 smernice 2006/111/ES.

67. V iných prípadoch, vždy keď sa rovnaké zdroje využívajú na vykonávanie úloh verejnoprávnej a neverejnoprávnej služby, spoločné vstupné náklady by sa mali rozdeľovať na základe rozdielu medzi celkovými nákladmi podniku s neverejnoprávnymi aktivitami a bez nich<sup>(46)</sup>. V týchto prípadoch náklady, ktoré je možné celkovo prideliť na verejnoprávne aktivity, pričom sa využívajú aj na neverejnoprávne aktivity, sa nemusia rozdeliť medzi tieto dve aktivity a môžu sa celkovo prideliť na verejnoprávnu činnosť. Tento rozdiel v prístupe, ktorý sa obvykle využíva v iných sektoroch verejnoprávných služieb, sa vysvetľuje špecifikami sektora verejnoprávneho vysielania. V oblasti verejnoprávneho vysielania sa čisté prínosy komerčných aktivít vo vzťahu s verejnoprávnymi aktivitami musia zohľadniť pri výpočte čistých nákladov verejnoprávnej služby, a teda zníženi úrovne náhrady za verejnoprávnu službu. Účtovaním spoločných nákladov na verejnoprávne aktivity sa znižuje riziko krížových dotácií.

68. Hlavným príkladom situácie uvedenej v predchádzajúcom bode by mohli byť náklady na výrobu programov v rámci verejnoprávneho poslania vysielateľa. Tieto programy slúžia nielen na plnenie verejnoprávnej služby, ale vytvárajú aj cieľovú skupinu na predaj reklamného priestoru. Prakticky sa však nedá dostatočne presne kvantifikovať, do akej miery pozeranie programu spĺňa poslanie verejnoprávnej služby a do akej miery vytvára príjmy z reklamy. Z tohto dôvodu by rozdelenie nákladov na programy medzi tieto dve aktivity bolo svojvoľné a nezmyselné.

69. Komisia usudzuje, že finančnú transparentnosť je možné ďalej zlepšiť vhodným oddelením verejnoprávných a neverejnoprávných aktivít na úrovni organizácie verejnoprávneho vysielateľa. Funkčné alebo štrukturálne oddelenie obvykle umožňuje ľahšie zabrániť krížovým dotáciám na komerčné aktivity od začiatku a zabezpečiť transferové oceňovanie a dodržiavanie zásady nezávislosti. Komisia preto vyzýva členské štáty, aby zväzili funkčné alebo štrukturálne oddelenie významných a oddeliteľných komerčných aktivít ako formu najlepšej praxe.

#### 6.5. Zásada čistých nákladov a nadmerná náhrada

70. Nadmerná náhrada predstavuje nezlučiteľnú štátnu pomoc, nakoľko nie je potrebná na prevádzkovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu, platí zásada,

že je potrebné ju štátu vrátiť s výhradou vyjasnenia uvedenej vo tejto kapitole vo vzťahu k verejnoprávnemu vysielaniu.

71. Komisia vzhľadom na úvahy, že štátne financovanie je spravodlivo potrebné pre podnik na vykonávanie jeho verejnoprávných úloh. Na splnenie testu proporcionality je však vo všeobecnosti potrebné, aby výška náhrady z verejných financií nepresahovala čisté náklady na plnenie poslania verejnoprávnej služby, pričom sa berú do úvahy aj iné priame a nepriame príjmy vyplývajúce z plnenia poslania verejnoprávnej služby. Z tohto dôvodu sa čistý prínos všetkých komerčných aktivít súvisiacich s verejnoprávnou činnosťou zohľadní pri určovaní čistých nákladov na verejnoprávnu službu.

72. Podniky, ktoré dostávajú náhradu za vykonávanie verejnoprávnej služby, môžu vo všeobecnosti dosahovať primeraný zisk. Tento zisk pozostáva z miery výnosu vlastného kapitálu, ktorá zohľadňuje riziko alebo neprítomnosť rizika, ktoré podnik postupuje. V sektore verejnoprávneho vysielania často plnia poslanie verejnoprávneho vysielateľa, ktorí sa neorientujú na zisk alebo nemusia zaplatiť za použitý kapitál a nevykonávajú žiadnu inú činnosť okrem poskytovania verejnoprávnej služby. Komisia usudzuje, že v týchto prípadoch nie je primerané zahrnúť prvok zisku do výšky náhrady za plnenie verejnoprávneho poslania<sup>(47)</sup>. V iných prípadoch, ak sú napríklad konkrétnymi záväzkami verejnoprávnej služby poverené komerčne vedené podniky, ktoré musia zaplatiť za kapitál investovaný do nich, sa však prvok zisku predstavujúci spravodlivú odmenu za kapitál pri zohľadnení rizika môže považovať za primeraný, ak je riadne odôvodnený a za predpokladu, že je potrebný na plnenie záväzkov verejnoprávnej služby.

73. Verejnoprávni vysielatelia si môžu (ako „rezervy verejnoprávných služieb“) ponechať ročnú nadmernú náhradu presahujúcu čisté náklady na verejnoprávne služby v rozsahu, v akom je to potrebné na zabezpečenie financovania ich ostatných záväzkov verejnoprávnej služby. Vo všeobecnosti je Komisia toho názoru, že suma vo výške do 10 % ročných rozpočtových výdavkov na plnenie poslania verejnoprávneho vysielania sa môže považovať za potrebnú na vyrovnanie výkyvov v nákladoch a príjmoch. Nadmernú náhradu presahujúcu tento limit je spravodlivo nutné vrátiť bez zbytočných prieťahov.

<sup>(46)</sup> Myslí sa hypotetická situácia, v ktorej by sa aktivity neverejnoprávnej služby mali zastaviť: náklady, ktorým by sa takto zabránilo, by predstavovali tú sumu zo spoločných nákladov, ktorá sa má prideliť na aktivity neverejnoprávnej služby.

<sup>(47)</sup> Toto ustanovenie samozrejme nebráni verejnoprávnym vysielateľom mať zisk zo svojich komerčných aktivít mimo poslania verejnoprávnej služby.

74. Výnimočne sa verejnoprávnym vysielateľom môže povoliť, aby si v riadne odôvodnených prípadoch ponechali sumu vyššiu ako 10 % ročných rozpočtových výdavkov na plnenie poslania verejnoprávneho vysielania. Toto je prípustné iba za predpokladu, že táto nadmerná náhrada sa vopred konkrétne a záväzným spôsobom vyhradí na účely jednorazových veľkých výdavkov potrebných na plnenie verejnoprávneho poslania<sup>(48)</sup>. Využívanie tejto jasne vyhradenej nadmernej náhrady by sa malo jasne časovo obmedziť v závislosti od jej účelu.
75. S cieľom umožniť Komisii vykonávať svoje povinnosti členské štáty stanovujú presné podmienky, podľa ktorých verejnoprávni vysielatelia môžu využívať vyššie uvedenú nadmernú náhradu.
76. Uvedená nadmerná náhrada sa použije výhradne na účely financovania verejnoprávnych aktivít. Krízové dotácie komerčných aktivít nie sú oprávnené a predstavujú nezlučiteľnú štátnu pomoc.

#### 6.6. Mechanizmy finančnej kontroly

77. Členské štáty ustanovujú vhodné mechanizmy na zaistenie, aby nedochádzalo k žiadnej nadmernej náhrade v súlade s ustanoveniami bodov 72 až 76. Zabezpečia pravidelnú a účinnú kontrolu využívania verejných financií s cieľom zabrániť nadmernej náhrade a krížovým dotáciám a preskúmať úroveň a využívanie „rezerv verejnoprávnych služieb“. V právomoci členských štátov je zvoliť najvhodnejšie a najúčinnnejšie kontrolné mechanizmy vo svojich vnútroštátnych systémoch vysielania pri zohľadnení potreby zabezpečiť prepojenosť so zavedenými mechanizmami dohľadu nad plnením verejnoprávneho poslania.
78. Tieto kontrolné mechanizmy budú podľa všetkého účinné iba vtedy, ak ich bude vykonávať externý orgán, ktorý je nezávislý od verejnoprávneho vysielateľa, a to v pravidelných intervaloch, pokiaľ možno každoročne. Členské štáty zabezpečia, aby sa zaviedli účinné opatrenia na opätovné získanie nadmernej náhrady, ktorá presahuje rámec pravidiel v ustanoveniach v predchádzajúcej kapitole 6.5, a krížových dotácií.

<sup>(48)</sup> Takéto nadmerné rezervy možno odôvodniť v prípade veľkých technologických investícií (napr. digitalizácia), o ktorých sa predpokladá, že sa vyskytnú v určitom časovom úseku a sú potrebné na plnenie verejnoprávneho poslania, alebo v prípade dôležitých reštrukturalizačných opatrení na zachovanie nepretržitej prevádzky verejnoprávneho vysielateľa v rámci presne stanoveného časového obdobia.

79. Finančná situácia verejnoprávnych vysielateľov by mala podliehať dôkladnej kontrole na konci každého obdobia financovania, ako je stanovené vo vnútroštátnych systémoch členských štátov pre vysielanie, alebo pri jeho absencii, obdobia, ktoré by za normálnych okolností nemalo trvať dlhšie ako štyri roky. Pri výpočte finančných potrieb verejnoprávneho vysielateľa na ďalšie obdobie sa zohľadnia akékoľvek „rezervy verejnoprávnych služieb“ existujúce na konci obdobia financovania, alebo rovnocenného obdobia ako bolo uvedené vyššie. V prípade, že „rezervy verejnoprávnej služby“ opakovane presahujú 10 % ročných nákladov na verejnoprávnú službu, členské štáty prehodnotia, či je úroveň financovania prispôbená aktuálnym finančným potrebám verejnoprávnych vysielateľov.

#### 6.7. Diverzifikácia služieb verejnoprávneho vysielania

80. V posledných rokoch prešli audiovizuálne trhy významnými zmenami, ktoré viedli k pokračujúcemu rozvoju a diverzifikácii programovej ponuky. Toto vyvolalo nové otázky spojené s uplatňovaním pravidiel štátnej pomoci na audiovizuálne mediálne služby, ktoré presahujú rámec vysielacích činností v obvyklom zmysle.
81. V tejto súvislosti sa Komisia nazdáva, že verejnoprávni vysielatelia by mali mať možnosť využiť v prospech spoločnosti príležitosti, ktoré ponúka digitalizácia a diverzifikácia distribučných platforiem na technologicky neutrálnom základe. Na zabezpečenie základnej úlohy verejnoprávnych vysielateľov v novom digitálnom prostredí môžu verejnoprávni vysielatelia využívať štátnu pomoc na poskytovanie audiovizuálnych služieb prostredníctvom nových distribučných platforiem, ktoré budú orientované tak na všeobecné publikum ako aj na pokrytie špeciálnych záujmov, pod podmienkou, že slúžia na rovnaké demokratické, spoločenské a kultúrne potreby danej spoločnosti a nemajú na trh neprimeraný vplyv, ktorý nie je nevyhnutný na plnenie poslania verejnoprávnej služby.
82. Spolu s rýchlym vývojom trhov vysielania sa menia aj obchodné modely vysielateľov. Vysielatelia sa pri plnení svojho verejnoprávneho poslania vo zvýšenej miere orientujú na nové zdroje financovania, ako napríklad online reklamy alebo poskytovanie služieb za platby (tzv. platené služby ako platený prístup do archívov, voľiteľné spolpatnené tematické televízne kanály, prístup k mobilným službám za paušálnu sumu, prístup k záznamu televíznych programov za poplatok, stiahnutie obsahu online za poplatok a pod.). Prvok odmeny v platených službách je možné vzťahovať napríklad na poplatky za distribúciu prostredníctvom siete alebo autorské práva platené vysielateľmi (napr. ak sa služby prostredníctvom mobilných platforiem poskytujú za poplatok za mobilnú distribúciu).

83. Hoci služby verejnoprávneho vysielania mali tradične charakter voľného vysielania, Komisia zastáva názor, že prvok priamej odmeny v takýchto službách – aj keď má dosah na prístup divákov<sup>(49)</sup> – nemusí nevyhnutne vždy znamenať, že tieto služby zjavne nie sú súčasťou verejnoprávnej služby, za predpokladu, že tento platený prvok neohrozuje typický charakter verejnoprávnej služby v zmysle služby v prospech spoločenských, demokratických a kultúrnych potrieb občanov, ktorými sa verejnoprávne služby odlišujú od výlučne komerčných aktivít<sup>(50)</sup>. Prvok odmeny je jedným z aspektov, ktoré je potrebné zohľadniť pri rozhodovaní o zahrnutí týchto služieb do poslania verejnoprávnej služby, pretože môže ovplyvniť univerzálnosť a celkový zámer poskytovanej služby, ako aj jej vplyv na trh. Ak daná služba s prvkom spoplatnenia uspokojuje špecifické spoločenské, demokratické a kultúrne potreby spoločnosti bez toho, aby viedla k neprimeranému vplyvu na hospodársku súťaž a cezhraničný obchod, členské štáty môžu zveriť verejnoprávnym vysielateľom aj poskytovanie takejto služby v rámci ich poslania plniť verejnoprávnu službu.
84. Ako už bolo uvedené, verejnoprávnym vysielateľom by malo byť umožnené použiť štátnu pomoc na distribúciu audiovizuálnych služieb na všetkých platformách, pod podmienkou, že sú splnené vecné požiadavky Amsterdamského protokolu. S týmto cieľom by mali členské štáty prostredníctvom predbežného postupu hodnotenia založeného na otvorených verejných konzultáciách zvážiť, či nové významné audiovizuálne služby plánované verejnoprávnymi vysielateľmi spĺňajú požiadavky Amsterdamského protokolu, teda či slúžia demokratickým, spoločenským a kultúrnym potrebám spoločnosti pri náležitom zohľadnení ich prípadného vplyvu na obchodné podmienky a hospodársku súťaž.
85. Je na členskom štáte, aby po zohľadnení charakteristík a vývoja na trhu vysielania a škály služieb už ponúkaných verejnoprávnym vysielateľom určil, čo sa pokladá za „významnú novú službu“. Charakterizácia činnosti ako „nová“ môže závisieť okrem iného od jej obsahu, ako aj od spôsobov jej užívania<sup>(51)</sup>. „Významnosť“ služby môže zohľadňovať napríklad finančné zdroje požadované na jej rozvoj a očakávaný vplyv na dopyt. Významné modifikácie existujúcich služieb podliehajú rovnakému hodnoteniu ako významné nové služby.
86. Je v právomoci členského štátu, aby si zvolil najvhodnejší mechanizmus na zabezpečenie súladu audiovizuálnych služieb s vecnými podmienkami stanovenými v Amsterdamskom protokole pri zohľadnení osobitostí svojich národných systémov vysielania a potreby zachovať redakčnú nezávislosť verejnoprávných vysielateľov.
87. V záujme transparentnosti a zadováženia všetkých relevantných informácií potrebných pre vyvážené rozhodnutie, zainteresované strany majú možnosť poskytnúť svoje stanoviská k predpokladanej významnej novej službe v rámci otvorenej konzultácie. Výsledok konzultácií, ich vyhodnotenie, ako aj dôvody rozhodnutia sa sprístupnia verejnosti.
88. S cieľom zabezpečiť, aby verejné financovanie významných nových audiovizuálnych služieb nenarušilo obchod a hospodársku súťaž v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom, členské štáty na základe výsledku otvorených konzultácií posúdia celkový vplyv novej služby na trh porovnaním situácie za prítomnosti i za neprítomnosti plánovanej novej služby. Pri posudzovaní vplyvu na trh relevantné aspekty napríklad zahŕňajú existenciu podobných alebo nahraditeľných ponúk na trhu, konkurencie vydavateľov, štruktúru trhu, postavenie verejnoprávneho vysielateľa na trhu, úroveň konkurencie a potenciálny vplyv na súkromné iniciatívy. Tento vplyv musí byť v rovnováhe s hodnotou daných služieb pre spoločnosť. V prípade prevažne negatívnych vplyvov na trh by sa štátne financovanie audiovizuálnych služieb javilo ako primerané iba v prípade, ak by bolo opodstatnené vzhľadom na pridanú hodnotu v zmysle služby.

<sup>(49)</sup> Ako uvádza Rada Európy vo svojom odporúčaní o poslaní verejnoprávných médií v informačnej spoločnosti, „(...) členské štáty môžu zvážiť doplnkové riešenia v oblasti financovania, zohľadňujúc pritom otázky trhu a hospodárskej súťaže. Najmä v prípade nových, osobnejších služieb členské štáty môžu zvážiť možnosť umožniť verejnoprávnym vysielateľom vyberať poplatky (...). Žiadne z týchto riešení by však nemalo ohroziť zásadu univerzálnosti verejnoprávných médií ani by nemalo viesť k diskriminácii medzi rozličnými spoločenskými skupinami (...) Pri vyvíjaní nových systémov financovania by členské štáty mali venovať náležitú pozornosť charakteru obsahu, ktorý by mal byť poskytovaný v súlade so záujmami verejnosti a so spoločným záujmom.“

<sup>(50)</sup> Komisia sa napríklad domnieva, že požadovanie priamej platby od užívateľov za poskytnutie ponuky so špecializovaným prémiovým obsahom by sa za normálnych okolností považovalo za komerčnú aktivitu. Na druhej strane sa Komisia napríklad domnieva, že účtovanie čistých poplatkov za prenos vyváženej a rôznorodej programovej ponuky prostredníctvom nových platforiem, ako sú mobilné zariadenia, by ponuku nezmenilo na komerčnú aktivitu.

<sup>(51)</sup> Komisia sa napríklad domnieva, že niektoré druhy lineárneho prenosu, napríklad súběžná distribúcia večerných televíznych správ na iných platformách (napr. internet, mobilné zariadenia) sa môžu na účely tohto oznámenia považovať za služby, ktoré nie sú „nové“. To, či iné formy retransmisie programov verejnoprávných vysielateľov na iných platformách možno považovať za významné nové služby, by mali stanoviť členské štáty, pričom by mali vziať do úvahy špecifiká a charakteristiky predmetných služieb.

spoločenským, demokratickým a kultúrnym potrebám spoločnosti<sup>(52)</sup>, berúc do úvahy celkovú existujúcu ponuku verejnoprávnych služieb.

89. Takéto posudzovanie by bolo efektívne iba vtedy, ak by ho vykonával orgán, ktorý je skutočne nezávislý od vedenia verejnoprávneho vysielateľa, aj v prípade menovania a odvolania jeho členov, a ktorý má dostatočnú kapacitu a zdroje na vykonávanie svojich povinností. Členské štáty by mali navrhnúť postup, ktorý je primeraný veľkosti trhu a postaveniu verejnoprávneho vysielateľa na trhu.

90. Je potrebné, aby vyššie uvedené úvahy nebránili verejnoprávny vysielateľom testovať inovatívne nové služby (napr. formou pilotných projektov) v obmedzenom rozsahu (napr. pokiaľ ide o čas a divákov) a s cieľom zhromaždiť informácie o uskutočniteľnosti a hodnote pridanej plánovanou službou, to všetko za podmienky, že fáza testovania neznamená plnohodnotné zavedenie významnej novej audiovizuálnej služby.

91. Komisia sa domnieva, že uvedené posúdenie na vnútroštátnej úrovni prispieje k zabezpečeniu súladu s pravidlami ES týkajúcimi sa štátnej pomoci. Týmto nie sú dotknuté právomoci Komisie v oblasti overovania, či členské štáty dodržiavajú ustanovenia zmluvy, ani jej právo konať vždy, keď je to potrebné, aj na základe sťažností alebo z vlastného podnetu.

#### 6.8. Proporcionalita a trhové správanie

92. V súlade s Amsterdamským protokolom sa verejnoprávni vysielatelia nemajú zapájať do aktivít, ktoré by spôsobili neprímerané narušenie hospodárskej súťaže a nie sú potrebné na plnenie poslania verejnoprávnej služby. Napríklad nadobúdanie prémieového obsahu ako súčasť celkového verejnoprávneho poslania verejnoprávnych vysielateľov je vo všeobecnosti považované za legitímne. Neprimerané narušenie trhu by nastalo v prípade, ak by verejnoprávni vysielatelia ponechávali výlučné prémieové práva nevyužitú, a to bez toho, aby poskytli subvencie transparentným a včasným spôsobom. Komisia preto vyzýva členské štáty, aby zabezpečili rešpektovanie zásady proporcionality verejnoprávnymi vysielateľmi, aj vzhľadom na nadobúdanie prémieových práv, a ustanovili pravidlá poskytovania subvencií nevyužitých výlučných prémieových práv verejnoprávnymi vysielateľmi.

<sup>(52)</sup> Pozri aj poznámku pod čiarou č. 40 o dôvodoch poskytovania služby všeobecného hospodárskeho záujmu.

93. Verejnoprávni vysielatelia sú viazaní príslušnými trhovými princípmi pri vykonávaní komerčných aktivít a v prípade, že konajú prostredníctvom komerčných dcérskych spoločností, je potrebné, aby vzťahy s týmito dcérskymi spoločnosťami boli nezávislé. Členské štáty zabezpečia, aby verejnoprávni vysielatelia dodržiavali zásadu nezávislosti, uskutočňovali svoje komerčné investície v súlade so zásadou investora v trhovom hospodárstve a nevyužívali verejné financovanie na praktiky voči svojim konkurentom, ktoré sú v rozpore s hospodárskou súťažou.

94. Ako príklad praktiky, ktorá je v rozpore s hospodárskou súťažou, môže slúžiť cenové podhodnotenie. Verejnoprávneho vysielateľa by to mohlo zvädzať k stláčaniu ceny za reklamu alebo za iné neverejnoprávne aktivity (napr. komerčné platené služby) pod úroveň, ktorá sa dá považovať za zodpovedajúcu situácii na trhu tak, aby znížil príjem konkurentov, pretože výsledné nižšie príjmy sú pokryté štátnou náhradou. Takéto konanie nie je možné považovať za vlastné poslanie verejnoprávnej služby priznanej vysielateľovi a v každom prípade by ovplyvňovalo „obchodné podmienky a hospodársku súťaž v Spoločenstve v takom rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom“ a tým by porušovalo Amsterdamský protokol.

95. Vzhľadom na rozdiely medzi trhovými situáciami posudzovanie, či verejnoprávni vysielatelia dodržiavajú trhové princípy, a najmä otázky, či verejnoprávni vysielatelia sústavne podhodnocujú ceny vo svojej obchodnej ponuke, alebo či dodržiavajú zásadu proporcionality vo vzťahu k nadobúdaniu prémieových práv<sup>(53)</sup>, je potrebné uskutočňovať vo všetkých prípadoch individuálne a berúc do úvahy špecifiká príslušného trhu a služby.

96. Komisia usudzuje, že v prvom rade je na vnútroštátnych orgánoch, aby zabezpečili, že verejnoprávni vysielatelia dodržiavajú trhové princípy. Na tento účel je potrebné, aby členské štáty zavádzali vhodné mechanizmy, ktoré umožnia účinným spôsobom posúdiť možné sťažnosti na vnútroštátnej úrovni.

97. Napriek predchádzajúcemu bodu, v prípade, že je to potrebné, Komisia môže podniknúť kroky na základe článkov 81, 82, 86 a 87 Zmluvy o ES.

<sup>(53)</sup> Napríklad jednou z relevantných otázok môže byť zväzanie toho, či verejnoprávni vysielatelia sústavne dávajú vyššie ponuky za prémieové programové práva spôsobom, ktorý presahuje rámec potrieb v kontexte mandátu poskytovania verejnoprávnych služieb a ktorý má za následok narušenia trhu.

## 7. DOČASNÉ UPLATŇOVANIE

98. Toto oznámenie sa bude uplatňovať od prvého dňa po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Nahradí oznámenie Komisie z roku 2001 o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci pre verejnoprávne vysielanie.
99. Komisia bude uplatňovať toto oznámenie na všetky notifikované opatrenia pomoci, v súvislosti s ktorými má prijať rozhodnutie po uverejnení oznámenia v úradnom vestníku, a to aj vtedy, ak boli projekty notifikované pred uvedeným dátumom.
100. V súlade s oznámením Komisie o určení pravidiel uplatniteľných na posúdenie neoprávnene poskytnutej štátnej pomoci <sup>(54)</sup>, Komisia v prípadoch nenotifikovanej pomoci uplatňuje,
- a) toto oznámenie, ak bola pomoc udelená po jeho uverejnení;
  - b) vo všetkých ostatných veciach oznámenie z roku 2001.

---

<sup>(54)</sup> Ú. v. ES C 119, 22.5.2002, s. 22.